

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115216377
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2115216377.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Katarína Slováčková a sudcov: Mgr. Jozef Mačej a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci žalobcov: 1. A. B., narodený XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., 2. E. B., narodená X.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., zastúpená: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Blanka Krištofová, s. r. o., IČO 50 261 967, so sídlom Trojičné námestie 7, Bratislava, proti žalovanej: F. G. B., narodená XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, C., zastúpená: AK PRINC & PARTNERS s.r.o., IČO 47 237 554, so sídlom Štefánikova 23, Trnava, o vrátenie daru, o odvolaní žalobkyne 2. proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 27C/302/2015-262 zo dňa 18. októbra 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. vo veci samej potvrdzuje a vo výroku II. v napadnutej časti náhrady trov konania vo vzťahu žalobkyne 2. a žalovanej ruší a vec mu v zrušenom rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. žalovanej voči žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 630 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, § 255 ods. 1, § 262 Civilného sporového poriadku.

Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalovaná uzatvorila manželstvo so synom žalobcov v roku 1990, dňa 24.11.2004 žalobcovia - rodičia manžela im darovali polovicu nehnuteľnosti, konkrétne žalovanej 1/4-inu a obdarovaní sa zaviazali doopatrovať darcov, poskytnúť im starostlivosť v chorobe a starobe a vystrojiť im dôstojný pohreb. Manželstvo bolo rozvedené dňa 21.1.2015 a od tohto dňa sa manželia dohadovali ohľadne vyporiadania BSM. Z predloženej e-mailovej komunikácie je preukázané, že žalovaná oznámila synovi žalobcov dňa 23.1.2015, že jej právnik spisuje návrh na vyporiadanie BSM, ktorému bude predchádzať ocenenie domu znalcom. Na to syn žalobcov požiadal žalovanú dňa 26.1.2015 o 11,04 hod., aby nasledujúci deň (utorok) teda prišli a najlepšie by bolo, ak by žalovaná prišla tak, aby postrážila žalobcu 1., pretože s ním nemôže byť on, ani ich dcéra a žalobkyňa 2., ktorá si o 7,00 hod. potrebuje vybaviť lekára. Žalovaná obratom oznámila, že nevie kedy príde zo znalcom, pretože ho dohaduje jej právnik, určite nie v utorok 3.2.2015. Uviedla, že neplánuje robiť dobročinnú akciu pre žalovanú 2. i keď žalobcu 1. mala a má rada. Dňa 4.2.2015 bola vykonaná obhliadka domu znalcom a dňa 5.2.2015 (vo štvrtok) syn žalobcov e-mailom o 14,36 hod. požiadal o odvoz žalobcu 1. do Piešťan na urológiu dňa 10.2.2015 na 8,00 hod. (v utorok), pretože on a ani

dcéra H. nemôžu. Žalovaná obratom odmietla žiadosť s tým, že poukázala na jeho chovanie počas obhliadky nehnuteľnosti, kedy ju pred znalcom nazval pripečenou, vyhodil jej brata I. z domu, ju vyhánal z chodby, aby im niečo nezmizlo. Dňa 16.2.2015 o 20,01 hod. (v pondelok) syn žalobcov SMS-kou požiadal žalovanú, či neodvieze žalobcu 1. vo štvrtok k lekárke. Žalovaná požiadala o zmenu termínu u lekárky, pretože vo štvrtok z pracovných dôvodov nemôže. Dňa 13.5.2015 vyzvali žalobcovia žalovanú na vrátenie daru. Žalovaná odmietla návrh žalobcov a navrhla vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že z výzvy na vrátenie daru vyplýva, že dôvodom je neposkytnutie pomoci žalobcom na základe žiadostí zo dňa 26.1.2015, 5.2.2015 a 16.2.2015 o pomoc žalovanou a tiež, že sa na ich adresu vyjadrovala s neúctou a označila ich za príživníkov. Žalobcovia bližšie nešpecifikovali vo výzve kedy, akými slovami, sa žalovaná vyjadrovala o žalobcoch s neúctou, prípadne pred kým. Išlo len o všeobecné tvrdenie bez špecifikácie, ktoré navyše ani nebolo preukázané. Nepreukazuje to ani predložený e-mail adresovaný synovi žalobcov zo dňa 23.1.2015, kedy prebiehali rokovania o vyporiadaní majetku po rozvode. Jej vyjadrenie v e-maily, že sa žalobcovia príživujú na 1/2 hodnoty jej nehnuteľnosti, nie je hrubým porušením dobrých mravov, nebolo preukázané ani vyjadrovanie žalovanej o žalobcoch s neúctou. Pokiaľ ide o neposkytnutie pomoci žalobcom súd prvej inštancie uviedol, že domácnosť musela žalovaná dňa 18.8.2014 opustiť po podaní návrhu na rozvod manželstva a po hádke, kedy fyzickému útoku zabránila prítomnosť ich spoločného syna. Nebolo ani sporné, že žalovanej manžel zobral kľúče a vymenil zámok po jej odchode. Od toho času bývala v C., kde i pracovala, t. j. 60 km od bydliska žalobcov. V domácnosti zostal syn žalobcov a vrátila sa do domácnosti aj vnučka. Žalobkyňa 2. sa sama rozhodla nekontaktovať žalovanú, pretože si vymazala jej číslo z telefónu po jej odchode z domácnosti ešte pred rozvodom. Za daného stavu je nanajvýš nepravdepodobné, že by boli žalobcovia vôbec ochotní prijímať starostlivosť a pomoc od žalovanej, ak by im ju chcela sama poskytovať a tiež, že by žalovaná chcela poskytovať starostlivosť o žalobcov, ak boli prítomní pri konfliktoch s ich synom pred rozvodom a po rozvode, resp. vedeli o nich a žiadnym spôsobom nezasiahli. V čase pred rozvodom a krátko po rozvode boli vzťahy medzi žalobkyňou a jej bývalými svokrovcami a aj jej bývalým manželom hlboko narušené, čo je pochopiteľné. Ako nedôveryhodné vyznieva tvrdenie žalobcov, že 5 dní po rozvode manželstva ich syna so žalovanou sa rozhodli a poverili ho, aby ju požiadal o poskytnutie pomoci. Pri výsluchu to netvrdila ani žalobkyňa 2., uvádzali to len v písomných podaniach vypracovaných ich právnyimi zástupcami. Žalobkyňa 2. o pomoc žalovanú ani v minulosti nežiadala, poskytoval im ju syn a to počas celého manželstva. Nebolo sporné, že bývalý manžel požiadal žalovanú 5 dní (26.1.2015) po rozvode manželstva o pomoc, a to v čase, kedy už intenzívne rokovali o vyporiadaní majetku vrátane darovaného podielu. Opätovne o pomoc požiadal bývalý manžel dňa 5.2.2015, nasledujúci deň po obhliadke domu, počas ktorej došlo ku konfliktom, kedy žalovanú odmietol vpustiť do domu, následne musela na dokončenie obhliadky čakať vonku, aby nič neukradla aj so svedkom. Tretia žiadosť o pomoc nasledovala dňa 16.2.2015 a bola opätovne len od bývalého manžela, pričom žalovaná súhlasila s poskytnutím pomoci, ale žiadala posunúť termín návštevy lekára, aby sa mohla uvoľniť v zamestnaní, čomu nebolo vyhovené. Všetky žiadosti boli v krátkom čase po sebe, bez ohľadu na skutočnosť, že by si musela žalovaná v práci najskôr vybaviť dovolenku, nakoľko nemohla sprevádzať bývalých svokrovcov ako doprovod blízkeho člena rodiny. Navyše, syn žalobcov bol v tom čase už nezamestnaný a teda skôr schopný zabezpečovať starostlivosť kedykoľvek. Nebolo sporné, že okrem týchto troch prípadov sa žalobcovia so žiadosťou o pomoc na žalovanú nikdy predtým neobrátili. Konanie žalobcov súd prvej inštancie považoval za účelové, s cieľom vyhnúť sa vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva, čo v podstate potvrdzuje aj samotné vyjadrenie žalobcov zo dňa 10.10.2017, kedy uviedli, že konanie žalovanej vyvrcholilo tým, že sa začala domáhať vyporiadania spoluvlastníctva a vyzvala ich na finančné vyrovnanie vo výške 42.000 eur. Toto jej chovanie považovali za šikanózne, urážlivé a účelové s cieľom sa obohatiť. Z obavy o stratu strechy nad hlavou a pre toto správanie žalovanej sa rozhodli domáhať vrátenia daru. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že ak v troch prípadoch krátko po sebe nemohla žalovaná poskytnúť žalobcom pomoc tým, že dvakrát odprevedí k lekárovi a jedenkrát dohliadne v domácnosti na žalobcu 1., nejde o hrubé porušenie dobrých mravov. Požiadavky bývalého manžela boli formulované a doručené žalovanej tak, aby na ne reagovala negatívne a to vzhľadom na ich aktuálny vzťah, spôsob komunikácie, ktorá bola veľmi vypätá, tiež vzhľadom na krátky termín na vybavenie si voľna v práci, ale i na vzdialenosť bydliska žalovanej a žalobcov 60 km. Žiadosť žalobcov, resp. ich syna o poskytnutie pomoci žalobcom, súd prvej inštancie považoval za účelové konanie aj z dôvodu, že žiadali, aby sa žalovaná postarala o žalobcu 1. niekoľko hodín v čase, kedy bude žalobkyňa 2. od 7,00 hod. u lekára dňa 3.2.2015 a následne mala byť vykonaná obhliadka. Skutočnosť, že nasledujúci deň pri obhliadke dňa 4.2.2015 bývalý manžel žalovanú

do priestorov, kde bývali žalobcovia nevpustil a musela čakať vonku, aby niečo nezmizlo, potvrdzuje účelovosť ich konania. Súd vzhľadom na všetky okolnosti vzájomných vzťahov pôvodných žalobcov a žalovanej, ale i žalovanej a jej bývalého manžela po rozvoze manželstva v čase, kedy bola požiadaná nie žalobcami, ale bývalým manželom o poskytnutie pomoci žalobcom, dospel k záveru, že konanie žalovanej tak, ako bolo žalobcami špecifikované pri výzve na vrátenie daru a v žalobe, nie je konaním hrubo porušujúcim dobré mravy v značnej intenzite alebo sústavne. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol.

Súd prvej inštancie v konaní plne úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa 2. z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedla, že žalobkyňa 2. darovala žalovanej nehnuteľnosť bezodplatne, túto nehnuteľnosť žalobkyňa 2. vybudovala spolu so svojim nebohým manželom z vlastných finančných prostriedkov. Žalobkyňa 2. s manželom opäť z vlastných finančných prostriedkov darovanú nehnuteľnosť upravili tak, že si dostávali samostatnú prístavbu k darovanej nehnuteľnosti. V tejto prístavbe žila žalobkyňa 2. s manželom a tým umožnila žalovanej užívať celú darovanú nehnuteľnosť. V dobrej viere, že žalovaná nezneužije štedrosť žalobcov, túto prístavbu právne nevychlenili na samostatnú bytovú jednotku. To, že ju žalovaná nazvala príživníčkou, ju hlboko zasiahlo, po psychickej stránke jej bola spôsobená nezvratná ujma spočívajúca v strate dôstojnosti a vážnosti v jej svete, v ktorom žije. Žalobkyňa 2. má za to, že vyjadrenie žalovanej v tom, že sa príživuje na jej nehnuteľnosti a to, že požadovala od žalobcov nájomné, pričom obývali prístavbu žalobcami vybudovanú po darovaní nehnuteľnosti, je vysoko urážlivé, dosahuje intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov, ktoré predpokladá § 630 Občianskeho zákonníka. Žaloba o vrátenie daru bola podaná dňa 29.6.2015 a odôvodnená tým, že žalovaná sa k ním dlhodobo správala v rozpore s dobrými mravmi urážlivo a neúctivo a odmietala im poskytnúť pomoc v chorobe, o ktorú ju opakovane žiadali. V tom čase neprebiehalo na súde žiadne konanie, či už o vyporiadanie BSM po rozvoze medzi synom žalobcov (darcov) alebo konanie o podielové vyporiadanie medzi žalobcami a žalovanou. Žalovaná dňa 6.6.2016 ako prvú v poradí (o 10:00 hod.) podala na Okresný súd Trnava žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktorá je tamojším súdom vedená pod sp. zn. 22C/167/2016. Rovnako tak dňa 6.6.2016 ako druhú v poradí (o 12:00 hod.) podala žalobu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze, vedenej na tamojšom súde pod sp. zn. 22C/161/2016. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobcovia podali žalobu o vrátenie daru rok pred tým, ako podala žalovaná svoje návrhy na vyporiadanie BSM a zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Od času, kedy sa žalovaná odsťahovala z predmetnej nehnuteľnosti, žiadnym spôsobom neprispievala na jej údržbu, potrebné opravy, ani sa nepodieľala na poplatkoch spojených s vlastníctvom nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dôkaznú situáciu. Viaceré rozhodnutia NS ČR jednoznačne vo svojich rozhodnutiach prejedikujú, že za konanie v rozpore s dobrými mravmi je možné považovať také, ktoré žalovaný opakoval najmenej trikrát po sebe. Žalobkyňa 2. opakovane uvádzala, že sa dostala do stavu odkázanosti na opateru iných osôb a do stavu hmotnej núdze, od žalovanej sa im žiadna pomoc nedostala, nedostáva a ani nie je náznak, že by sa mala dostať. Žalobkyňa 2. je toho názoru, že správanie žalovanej je možné vyhodnotiť ako dlhodobé a sústavné porušovanie dobrých mravov, čo sa zakladá právny nárok na vrátenie daru. Súd prvej inštancie pochybil, keď správanie žalovanej nedôvodne ospravedlňoval tým, že to bolo zapríčinené len následkom rozpadávajúcich vzťahov medzi synom darcov a žalovanou. V danom konaní sú na jednej strane osoby, ktoré v dobrej viere darovali svoju nehnuteľnosť svojmu synovi a žalovanej a očakávali od nich, že im poskytnú pomoc v chorobe a opateru v starobe. Žalobkyňa považuje za nesprávne, aby sa súd uspokojil výlučne tým, že opateru a pomoc mali zabezpečenú zo strany syna a žalovaná tak nebola zaviazaná poskytovať im žiadnu pomoc. To, že sa žalovaná k tejto povinnosti zaviazala, svedčí aj skutočnosť, že svoj záväzok zmluvne potvrdila. Žalovaná neplnením tohto záväzku hrubo porušila dobré mravy, a to absolútnou ignoráciou potrieb žalobcov, žiadnu pomoc im neposkytla, hrubo sa o nich vyjadruje a navyiac od nich žiada finančnú kompenzáciu za vrátenie daru. Súd prvej inštancie nevyvážene vylúčil svedkov. Súd prvej inštancie opomenul skutočnosť, že nemal riešiť vzťah medzi manželmi (synom žalobcov a žalovanou) ale vzťah a správanie medzi žalobcami a žalovanou. Žalobkyňa 2. žiadala, aby výpoveď svedka J. B. bola ako dôkaz v prejednávacom konaní vylúčená, keďže svedok v konaní neuviedol sám od seba, čo vie o prejednávanej veci, reagoval na predchádzajúce výpovede sporových strán a pokyny žalovanej, avšak

súd prvej inštancie túto výpoveď aj napriek nezákonnosti bral do úvahy v odôvodnení svojho rozhodnutia. Žalobkyňa 2. navrhovala vypočutie manželky syna žalobcov K. B. H., avšak z dôvodu nadbytočnosti súd prvej inštancie tento dôkaz nevykonal. Takýto postup súdu prvej inštancie považuje žalobkyňa 2. za nesprávny, je nepochybné, že práve manželka syna žalobcov by mohla podať relevantnú výpoveď k správaniu sa žalovanej a v tom, či plnila svoj záväzok z darovacej zmluvy voči žalobcom. Žalobkyňa 2. žiadala odvolací súd, aby z hľadiska komplexnosti posudzovania všetkých dôkazov prihliadol aj na túto výpoveď napriek tomu, že to súd prvej inštancie odmietol. Súd prvej inštancie nesprávne a nevyvážené posudzoval konanie a správanie sa žalovanej voči žalobcom, kde nad rámec konania vzal do úvahy vzťah syna žalobcov k žalovanej. Pochybenie súdu prvej inštancie videla žalobkyňa 2. aj v tom, že súd nevenoval pozornosť výpovedi dcéry žalovanej. Súd prvej inštancie nesprávne argumentoval tým, že žalobcovia po úmrtí pôvodného žalobcu 1. nezmenili petít, čo je tiež dôvodom na zamietnutie žaloby, keďže právo domáhať sa vrátenia daru nie je rýdzo osobným právom darcu a toto právo prechádza aj na ďalšie osoby. Pochybenie súdu prvej inštancie vidí žalobkyňa 2. aj v tom, že pri rozhodovaní a odôvodnení priznania nároku na náhradu trov konania sa vôbec zaoberal úvahami, či skúmaním, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 Civilného sporového poriadku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznaní nároku na trovy konania žalovanej je vzhľadom na povahu a stav životnej situácie žalobkyne 2. v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa 2. uviedla, že ak by súd prvej inštancie vzal do úvahy jej dlhodobý zlý zdravotný stav a skúmal aj jej sociálne pomery, musel by jednoznačne dôjsť k záveru, že sú na jej strany dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie trov strane úspešnej v predmetnom konaní. Žalobkyňa 2. navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

K odvolaniu žalobkyne 2. sa vyjadril žalobca 1.. Vo vyjadrení uviedol, že dôvody uvádzané žalobkyňou 2. v odvolaní sú pravdivé, riadne odôvodnené a má za to, že nie je potrebné ich opraviť/doplniť alebo spochybniť. Žalobca 1. vidí nesprávne vyhodnotený skutkový stav tým, že súd prvej inštancie správanie žalovanej nedôvodne ospravedlňoval tým, že to bolo zapríčinené len následkom rozpadávajúcich vzťahov medzi ním a žalovanou, že neprihliadol na záväzok žalovanej vyplývajúci z darovacej zmluvy, že prihliadol len na účelové svedectvo svedkov zo strany žalovanej a predovšetkým tým, že od roku 2014 sa o žalobcov nezaujímal, všetku starostlivosť a opateru zabezpečoval on sám a za pomoci tretích osôb a tým, že žalovaná požadovala od žalobcov nájomné za užívanie časti darovanej nehnuteľnosti. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za nespravodlivý na základe nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu.

K odvolaniu žalobkyne 2. sa vyjadrila žalovaná. Vo vyjadrení uviedla, že žalobkyňa 2. v žalobnom návrhu uviedla dôvody vrátenia daru ako neposkytnutie potrebnej pomoci v dňoch 26.1.2015, 5.2.2015, 10.2.2015 zo strany žalovanej. Nie je prípustné dôvody rozširovať nad rámec žalobného návrhu tak, ako to uvádza žalobkyňa 2. v konaní a rovnako nie je dôvodné ani v odvolaní poukazovať na tieto rozširujúce dôvody, napr. o údajné hrubé urážky zo strany žalovanej na adresu žalobcov, ktoré neboli predmetom žaloby. Žalovaná popiera, že by sa voči žalobcom správala v rozpore s dobrými mravmi, zotrváva na stanovisku, že ide o účelové tvrdenia žalobkyne 2.. Konanie žalovanej nevykazuje znaky značnej intenzity, sústavného násillia a hrubých urážok voči darcom. Pokiaľ ide o neposkytnutie pomoci v dňoch 26.1.2015, 5.2.2015, 10.2.2015 už vo svojich viacerých vyjadreniach žalovaná uviedla, že v podstate ju ani žalobcovia priamo nežiadali, išlo o sprostredkovanú žiadosť, pričom pomoc im bola poskytnutá priamymi potomkami (ako to vyplynulo zo súdneho konania). Zo správania žalobcov žalovaná usudzuje, že tu nebol skutočný záujem o prítomnosť žalovanej v spoločnej nehnuteľnosti a nie to ešte o pomoc od žalovanej, ide len o účelové konanie sledujúci jeden cieľ – súvisiaci s pomerom pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ktoré je predmetom osobitného konania a je zbytočné to detailne rozvádzať v tomto konaní. Keďže konanie o vrátenie daru trvá, konanie o vyporiadanie BSM je už ukončené, zostáva len konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a aj to už trvá niekoľko rokov, je prirodzené, že žalovaná ale aj samotný súd budú žiadať nový znalecký posudok, aby sa určila hodnota nehnuteľnosti ku dňu vyporiadania podielového spoluvlastníctva, keďže sa spoluvlastníci už roky nevedia mimosúdne dohodnúť na vyporiadaní. Žalobcovia žalovanej neplatia žiaden nájom, keďže ako spoluvlastník nemá právo žiadať nájomné od ostatných spoluvlastníkov a žalovaná považuje za nadbytočné riešiť v tomto konaní postupy a názory strán, ktoré sú predmetom iného konania. Žalovaná nerobí nič v rozpore s dobrými mravmi, keď žiada o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Žalovaná poukazuje na skutočnosť, že žalobcovia nemali záujem o prítomnosť žalovanej v ich spoločnom dome, nemali skutočný záujem o jej pomoc, nemali záujem

o jej osobu, nevyhľadávali / nevyhľadávajú jej prítomnosť, nekomunikovali / nekomunikujú priamo so žalovanou, stránia sa jej a na druhej strane chcú tvrdiť, že by prijali od žalovanej pomoc. Žalovaná už viackrát v konaní poukazovala na skutočnosť a opätovne poukazuje na fakt, že po opustení spoločnej nehnuteľnosti žalovaná sa starala o vtedy neploletého syna, bývala asi 60 km od bydliska žalobcov, v predmetnej nehnuteľnosti, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve, býval v danom čase spolu so žalobcami aj ich syn (bývalý manžel žalovanej) spolu s plnoletou dcérou žalovanej. Žalobcami vytýkané hrubé porušenie dobrých mravov sa malo týkať neposkytnutia pomoci, čo je potrebné vykladať nielen z pohľadu dobrých mravov, ale aj v súlade so základnými princípmi Civilného sporového poriadku, ako aj v súlade so všeobecnou zásadou spravodlivosti. Súčasne žalovaná v konaní zdôraznila, že príčinu a rozsah správania žalovanej označené ako v rozpore s dobrými mravmi, a to nielen sústredením sa na moment neposkytnutia pomoci, je nutné posúdiť komplexne a objektívne, zväžiť príčinu a dôvody, a to aj v kontexte udalostí a skutočností, ktoré majú význam pre riadne a objektívne posúdenie skutkového stavu veci. Ďalej žalovaná v konaní poukazovala na správanie samotných darcov. Súdna prax dospela k záveru, že dôvodom pre odvolanie daru nie je neposkytnutie pomoci darcovi, ktorý ju má zabezpečenú inak, napr. u svojho potomka a ďalšiu zvláštnu pomoc nepotrebuje, ani dlhšiu dobu o ňu nežiadal (pred/po). V predmetnom konaní žalovaná poukázala na skutočnosť, že ak je možné sa domáhať ochrany svojho práva žalobou na plnenie, a to žalobou na plnenie záväzku dohodnutého v darovacej zmluve zo dňa 19.10.2004, nie je daný naliehavý právny záujem na podanie určovacej žaloby s riešením otázky opodstatnenosti vrátenia daru. Žalovaná v konaní poukázala na skutočnosť, že žalobcovia svoj zákonom vyžadovaný naliehavý právny záujem na požadovanom určení nepreukázali. Žalovaná má za to, že súdom prvej inštancie nedošlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, súd prvej inštancie objektívne posúdil vec ako z pohľadu kvalifikovaného porušenia dobrých mravov, tak aj v otázke sústavného porušovania dobrých mravov, aj to ako sa k tomu pričínili samotný darcovia (žalobcovia). Situácia, na ktorú sa žalobcovia v žalobnom návrhu opierali, posúdil súd prvej inštancie v kontexte udalostí a stavu veci, intenzite a sústavnosti. Zo strany žalobcov nebol opravdivý záujem o poskytnutie pomoci zo strany žalovanej, tento bol len umelo vyvolaný tak, aby sa naskytla možnosť/príležitosť žiadať o vrátenie daru. V danom prípade právny názor súdu prvej inštancie vychádzal ako zo zisteného skutkového stavu veci, ustálenej súdnej praxe, ako aj právnej argumentácie a následne vyústil do jasného a zrozumiteľného a preskúmateľného právneho záveru vo veci. Žalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

K vyjadreniu žalovanej k odvolaniu žalobkyne 2. sa vyjadrila žalobkyňa 2.. Vo vyjadrení uviedla, že žalovaná poprela, že by sa na adresu žalobcov vyjadrovala neúctivo s neúctou a označila ich za príživníkov, toto popretie považuje žalobkyňa za neúčinné. Žalovaná opakovane uvádza hrubé klamstvo a to, že spoločnú nehnuteľnosť musela opustiť vzhľadom neadekvátne správanie bývalého manžela (syna žalobcov), ktorý ju doslova vyhodil a že žalobcovia s týmto konaním ticho súhlasili. Žalobcovia opakovane toto klamlivé tvrdenie popierajú a to nevyvrátiteľným dôkazom, že žalovaná už v čase keď opustila spoločnú nehnuteľnosť mala riadne uzavretú nájomnú zmluvu na 3-izbový byt v C., že tento odchod si vopred plánovala. Žalovaná svojim špekulatívnym konaním zabránila tomu, aby došlo k mimosúdnej dohode o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva tak, že neustále menila podmienky a sumu, ktorú požadovala ako refundáciu jej nákladov do spoločnej nehnuteľnosti. Navyiac v rámci vyporiadania BSM so synom žalobcov žalovaná dostala takmer všetok hmotný majetok (nábytok, sedačku, posteľ, detskú izbu, kuchynské spotrebiče, práčku, chladničku, žehličku, spotrebný textil a ďalšie veci) a finančné vyrovnanie vo výške 5.000 eur, žalovaná tak v žiadnom prípade neodišla „naprázdno“, ako sa to snažila preukázať. Žalovaná zmätočne a nepravdivo opisuje zhodnotenie nehnuteľnosti v snahe navodiť dojem, že žalobcovia na tom získali majetkový prospech. Žalovaná sa stavia do pozície ukrivdenej osoby, neustále dookola zdôrazňuje, že neurobila to, či ono, zdôrazňuje, že neposkytnutie pomoci a opatery je zapríčinené niekým iným a nie ňou. Je však nesporným faktom, že žalovaná neuviedla ani jeden príklad (situáciu, skutočnosť), kedy by ona sama vyvinula akúkoľvek snahu žalobcom akokoľvek pomôcť. Za celé obdobie, odkedy žalovaná dobrovoľne opustila spoločnú nehnuteľnosť, sa ich ani raz neopýtala, ako sa majú, či niečo nepotrebujú a to aj napriek tomu, že pravidelne chodievala do D. k svojej rodine, chodievala vyzdvihnúť syna, ktorý býval u žalobcov s ich synom. Z konania žalovanej vyplýva vypočítavé konanie, pretože roky vedela, že pracuje v C. a od začiatku vedela, že pravdepodobne nebude schopná poskytnúť žalobcom potrebnú opateru a starostlivosť a napriek tomu prijala hodnotný dar so záväzkom poskytnúť starostlivosť. Žalovaná počas konania klamala, že nevedela o tom, že by žalobcovia potrebovali pomoc a opateru. Žalobcovia majú za to, že v priebehu konania hodnoverne preukázali, že žalovaná počas celého konania klamala

a účelovo zavádzala, prekrúcala fakty. Žalobcovia preukázali, že žalovaná sama iniciovala kroky k tomu, aby žalobcovia podarovali podiel na svojich nehnuteľnostiach jej a ich synovi, využívajúc k tomu svoje deti a vyhrážky, že opustí ich spoločnú domácnosť aj s deťmi. Vypočítavosť žalobkyne sa už v tomto čase prejavila, keď využila citovo vypäté obdobie a traumy z tragickej smrti dcéry žalobcov. Žalobcovia preukázali, že žalovaná od opustenia spoločnej nehnuteľnosti žalobcov absolútne ignorovala, neprejavila žiadny záujem o poskytnutie pomoci, či opatery, slovne ich osočovala a neúctivo sa o nich vyjadrovala, absurdne sa odvolávala na to, že majú zabezpečenú pomoc od ich syna, poukázala na povinnosť jej dcéry H., ktorá by sa tiež mala starať o svojich starých rodičov. Táto skutočnosť vytvorila obraz o žalovanej a jej vzťahu k žalobcom, ktorý jej darovali podiel na svojich nehnuteľnostiach. Všetky tvrdenia žalovanej možno onačiť za nepravdivé, účelové alebo priamo za klamstvo. Súd prvej inštancie nedokázal porozumieť životnej situácii, v ktorej sa ocitli žalobcovia. Pre človeka, ktorý je svojimi všetkými životnými potrebami celkom odkázaný na starostlivosť cudzích osôb aj necelý mesiac predstavuje dlhý čas. Z hľadiska takto trvajúcej zúfalej situácie žalobcov považovali za naplnenú podmienku sústavného porušovania dobrých mravov žalovanou. Odvolanie žalobkyne 2. je riadne odôvodnené a v rámci odvolacieho konania je potrebné skúmať, akej intenzity dosiahlo správanie žalovanej voči žalobcom a či intenzita tohto porušenia dobrých mravov zodpovedá právu žalobcov na vrátenie daru. Žalobkyňa 2. zotrvala na odvolacom návrhu.

K vyjadreniu žalobcu 1. k odvolaniu žalobkyne 2. sa vyjadrila žalovaná. Vo vyjadrení uviedla, že opätovne popiera, že by sa voči darcom (pôvodnému žalobcovi 1. a žalobkyne 2.) správala v rozpore s dobrými mravmi, zotrvala na stanovisku, že ide o účelové tvrdenia žalobkyne 2., ktoré účelovo podporuje aj súčasný žalobca 1., hoci bol sám obdarovaný. Žalovaná má za to, že sa nedopustila hrubého porušenia dobrých mravov voči darcom, jej konanie nevykazuje znaky značnej intenzity, sústavného násillia a hrubých urážok voči darcom. Žalovaná v konaní poukazovala na skutočnosť, že žalobcovia ako darcovia žalovanú nikdy predtým, ako prichádzali v konaní uvedené žiadosti syna žalobcov o pomoc pre žalobcov (nie priamo od žalobcov), výslovne nežiadali o pomoc, a to ani pred a ani po týchto žiadostiach. Žalovaná nesúhlasí s tvrdením žalobcu 1. ako jej bývalého manžela, že by sa bola vo vzťahu k jeho rodičom správala v rozpore s dobrými mravmi už počas ich manželstva alebo po rozvode, pričom jeho vyjadrenia na jej adresu vníma veľmi citlivo aj po tých rokoch. V predmetnej veci je potrebné posúdiť celú vec aj širšie, nie len sústrediť sa na jeden okamih, ktorý považujú žalobcovia v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaná nesúhlasí s názorom žalobcu 1., že by rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo nespravodlivé, či na základe nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu z hľadiska časového aj vecného a to aj vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj s odvolaním sa na skutočnosti uvedené vo vyjadrení žalovanej k odvolaniu.

K vyjadreniu žalobkyne 2. k vyjadreniu žalovanej k odvolaniu žalobkyne 2. sa vyjadrila žalovaná. Vo vyjadrení uviedla, že vykonanie dokazovania ohľadne skutočností, že sa žalovaná mala údajne vyjadrovať o žalobcoch neúctivo a mala ich údajne označiť za príživníkov, by bolo neehospodárne a neúčelné, nakoľko toto tvrdenie žalobkyne 2. nebolo dôvodom pre vrátenie daru obsahnutým v žalobnom návrhu. Žalobcovia neprejavili záujem, aby zostala v spoločnej nehnuteľnosti, pričom bývalý manžel žalovanej vedel o tom, že žalovaná opustí spoločnú domácnosť, že hľadá riešenie, ale nájomné bývanie mala zabezpečené až od septembra 2014 práve z dôvodov nátlaku bývalého manžela, kedy žalovaná bola zastrešovaná, atmosféra rozvodového konania prebiehala v napätí a negatívnych emóciách. Žalobcovia nejavili záujem o pomoc žalovanej, a to ani pred tým, ako ju údajne požiadali o pomoc, vzťahy medzi nimi z dôvodu rozpadu manželstva s ich synom boli napäté, bývalý manžel a jeho najbližší dávali žalovanej rozpad manželstva za vinu, doslova žalovaná bola u žalobcov v nemilosti. Žalobkyňa 2. ani po výzvach v dňoch 26.1.2015, 5.2.2015, 10.2.2015 nežiadala žalovanú o pomoc, nechceli ju pustiť do spoločnej nehnuteľnosti, v ktorej má žalovaná dodnes osobné veci. Žalovaná považuje správanie žalobkyne 2. za účelové, žalovaná by bola rada, keby vzťahy po rozvode jej manželstva so synom žalobkyne 2. boli nadštandardné, tieto však žiaľ neboli, boli poznačené doslova vyhodením z domu, či pred tým neprijateľným správaním zo strany bývalého manžela žalovanej v rámci rozvodového konania. Na vypořiadaní podielového spoluvlastníctva nevidí žalovaná nič v rozpore s dobrými mravmi, najmä pokiaľ ako žalobkyňa 2. správne uvádza, že aj žalovaná investovala do spoločnej nehnuteľnosti, ktorá sa zhodnotila. A pokiaľ mali so svojim bývalým manželom investovať do nehnuteľnosti, nebudú tak robiť do cudzej nehnuteľnosti (hoci by to mala byť nehnuteľnosť rodičov bývalého manžela žalovanej). Vychádzajúc zo súdnej praxe, tá dospela k záveru, že dôvodom pre

odvolanie daru nie je neposkytnutie pomoci darcovi, ktorý ju má zabezpečenú inak, napr. u svojho potomka a ďalšiu zvláštnu pomoc nepotrebuje, ani dlhšiu dobu o ňu nežiadal (pred/po). Žalovaná zotrvala na odvolacom návrhu.

K vyjadreniu žalovanej k odvolaniu žalobkyne 2. sa vyjadrila žalobkyňa 2. ďalším podaním. Navrhla, aby na vyjadrenie žalovanej odvolací neprihliadal a pri svojom rozhodovaní vychádzal zo všetkých skutočností (vyjadrení, doplnení, podaní a dôkazov), ktoré boli počas konania na súd prvej inštancie stranami sporu predložené. Nevyvrátiteľným dôkazom, že žalovaná už v čase keď opustila spoločnú nehnuteľnosť, mala riadne uzavretú nájomnú zmluvu na 3-izbvý byt v C., tento odchod si vopred plánovala. Nájomnú zmluvu teda žalovaná uzavrela dňa 12.8.20214 a k údajnému vyhodneniu z nehnuteľnosti malo dôjsť dňa 18.8.2014. Už od roku 2016 ponúkali žalovanej refundáciu investícií, ktoré investovala do časti domu s ich synom a túto skutočnosť opakovane potvrdzovali vo všetkých vyjadreniach voči súdu (založené v spise), ako v jednaní o mimosúdnom ukončení sporu. Žalovaná opakovane uvádza nepravdivé informácie, že syn žalobkyne 2. si ponechal celé vybavenie predmetného domu (daru). Žalovaná s ich synom realizovali zobytnenie podkrovia, na čo si zobrali hypotéku vo výške 23.235,75 eur a každý investoval vlastné finančné prostriedky (žalovaná 3.252 eur) a žalobcovia jej ponúkali refundáciu jej investícií vo výške 25.000 eur. Správanie žalovanej je možné vyhodnotiť ako dlhodobé a sústavné porušovanie dobrých mravov, čo sa zakladá právny nárok na vrátenie daru. Žalovaná neplnením svojho záväzku hrubo porušila dobré mravy, a to absolútnou ignoráciou potrieb žalobcov, žiadnu pomoc im neposkytla, hrubo sa o nich vyjadruje a navyiac od nich žiada finančnú kompenzáciu za vrátenie daru. Žalobkyňa 2. zdôraznila, že na opatere, pomoci a náročnej starostlivosti o žalobcov sa žalovaná vôbec nepodieľala, pričom žalovaná prijala od žalobcov dar s prísľubom, že sa o nich postará, až to budú potrebovať. Tento svoj nepodmienенý prísľub (morálny záväzok) vyplývajúci z darovacej zmluvy nesplnila a dopustila sa tak hrubého porušenia dobrých mravov.

Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), e), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku vo veci samej a vo výroku o náhrade trov konania v napadnutej časti vo vzťahu žalobkyne 2. a žalovanej v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku vo veci samej (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania v napadnutej časti vo vzťahu žalobkyne 2. a žalovanej (§ 389 ods. 1 písm. b) § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Odvolací súd v prejednávanej veci v súlade s ustanovením § 382 Civilného sporového poriadku vyzval žalobkyňu 2. a žalovanú, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase začatia konania na súde prvej inštancie, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci súdom prvej inštancie nebolo použité.

K výzve odvolacieho súdu sa vyjadrila žalobkyňa 2.. Uviedla, že procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie). Žalobcovia dostatočne preukázali naliehavosť ich právneho záujmu, ktorý nie je potrebné preukazovať a to uplatnením práva na vrátenie daru. V rámci právnej praxe je nepochybné, že odôvodnenou písomnou požiadavkou darcu na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka, ktorá bola obdarovanému preukázateľne doručená, zaniká medzi nimi právny vzťah vytvorený zmluvou o darovaní. Vlastníckeho práva nie je možné vlastníka zbaviť bez preukázania naplnenia zákonných znakov § 630 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia osvedčili svoj naliehavý právny záujem na určení vlastníctva a to aj z dôvodu, že zápisy vlastníctva nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností sa vykonávajú na základe listiny, ktorá nepochybne preukazuje vlastnícke právo. Naliehavý právny záujem je v tom, že žalobcovia sa žalobou v tomto konaní domáhali vrátenia daru prv, ako žalovaná podala návrh na zrušenie podielového spoluvlastníctva práve k predmetu daru, t. j. nasleduje ďalšie konanie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Naliehavosť právneho záujmu žalobcovia dostatočne preukázali na súde prvej inštancie a tento naliehavý právny záujem je daný vždy, ak ide o určení vlastníctva k nehnuteľnosti, pretože určovací rozsudok je v danom prípade spôsobilou verejnou listinou na zmenu zápisu v katastri nehnuteľností a teda na zosúladenie skutočného právneho stavu zo zapísaným stavom.

K výzve odvolacieho súdu sa vyjadrila žalovaná. Uviedla, že v predmetnej veci je potrebné osvedčiť naliehavý právny záujem výlučne vo vzťahu k pôvodne predvídanému postupu v ustanovení § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku. Samotnou podmienkou prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku a aj v zmysle § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku je naliehavý záujem. Podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov určovacia žaloba nie je opodstatnená vtedy, ak požadované určenie má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k tomu, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je a v danom prípade žalované určenie dôvodnosti vrátenia daru je len otázkou predbežnou vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu žalovanej. Žalovaná opätovne vznesla námietku nedostatku naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne 2. a pôvodného žalobcu 1., ktorí vystupovali na strane darcov, a to aj prípadným postupom v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Predmetom konania je požiadavka na určenie, že nehnuteľnosti zapísané na Liste vlastníctva číslo XXX v katastrálnom území D. ako rodinný dom súpisné číslo XXX postavený na parcele registra „C“ číslo 1574, parcela registra „C“ číslo 1574 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 305 m², parcela registra „C“ číslo 1576 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 182 m² vlastní L. B., narodený XX.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX (pôvodný žalobca 1.) a žalobkyňa 2. v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov v spoluvlastníckom podiele 1/4-ina vzhľadom k celku. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobkyne 2. je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, či súd prvej inštancie úplne zistil skutkový stav veci a vykonal všetky navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a či súd prvej inštancie právne správne posúdil uplatnený nárok.

Žalobkyňa 2. podala odvolanie výslovne z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Žiada sa dodať, že i keď žalobkyňa 2. v odvolaní výslovne neuviedla, že podáva odvolanie i z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), e) Civilného sporového poriadku, z obsahu odvolacích námietok vyplýva, že žalobkyňa 2. (mimo iného) namieta, že súd prvej inštancie nevykonal ňou navrhnutý dôkaz výsluch svedkyne K. B. H. a súdu prvej inštancie vytýka nedostatočné odôvodnenie, nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť rozsudku v časti rozhodnutia o náhrade trov konania, čo bezpochyby zakladá i odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), e)

Civilného sporového poriadku posúdiac odvolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e) Civilného sporového poriadku je pochybenie súdu, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia a ktorého vykonanie je prípustné.

Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 191 a nasl. Civilného sporového poriadku.

K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalobkyňou 2. vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil pre svoje rozhodnutie významné dôkazy vykonané v konaní, a to každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku vo veci samej zodpovedá požiadavkám ustanovenia § 220 Civilného sporového poriadku. S námietkami žalobkyne 2. uvedenými v podanom odvolaní sa súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal v preskúmanom rozsudku, preto nemohli privediť jeho zmenu. Ani v odvolacom konaní neboli žalobkyňou 2. tvrdené, ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci samej. Na základe uvedeného si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej a v podrobnostiach na ne v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva nasledovné:

Podanou žalobou sa žalobca 1. (ako právny nástupca pôvodného žalobcu 1. nebohého L. B., narodeného XX.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX) a žalobkyňa 2. domáhali určenia vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam dôvodiť, že boli splnené podmienky na vrátenie daru od žalovanej

ako obdarovanej, ktorá žalovaná sa mala správať k darcom nebohému L. B., narodenému XX.X.XXXX, zomrelému XX.X.XXXX a žalobkyni 2. tak, že tým hrubo porušila dobré mravy. Súd prvej inštancie žalobu o určenie vlastníctva zamietol z dôvodu, že nebolo preukázané vyjadrovanie sa žalovanej o darcoch s neúctou a neposkytnutie pomoci darcom v prípadoch špecifikovaných vo výzve na vrátenie daru a v žalobe, nie je konaním hrubo porušujúcim dobré mravy v značnej intenzite alebo sústavne.

Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase začatia konania na súde prvej inštancie návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Súdna prax sa už ustálila v názore, že podmienky procesnej prípustnosti žalôb na určenie právnej skutočnosti podaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku sa majú posudzovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (porovnaj aj uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 18.12.2018, sp. zn. 6Cdo/30/2018). Keďže žaloba v preskúmvanom prípade bola podaná na súd prvej inštancie dňa 29.6.2015, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, bolo potrebné otázku jej prípustnosti posudzovať podľa Občianskeho súdneho poriadku (§ 470 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku). Občiansky súdny poriadok účinný v čase začatia konania na súde prvej inštancie stanovoval, čoho sa môže žalobca domáhať žalobou, teda, aké sú prípustné druhy žalôb z hľadiska petitu. Podľa ustanovenia § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase začatia konania na súde prvej inštancie sa určenie môže týkať len právneho vzťahu alebo práva, ak je na tom naliehavý právny záujem. Úspešne môže podať určovaciu žalobu len ten, kto má na požadovanom určení naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia ohrozené, alebo sa jeho právne postavenie stalo neistým. Naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení tkvie teda v tom, že práve takéto určenie vyrieši všetky sporné právne otázky medzi stranami, vytvorí tak i pevný právny základ pre ich budúce právne vzťahy a svojimi dôsledkami vytvorí prekážku pre prípadné ďalšie určenia a predíde aj sporom o plnenia. Ak požadované určenie stav ohrozenia práva neodstráni, alebo nevytvorí efektívnu istotu v dotknutom právnom vzťahu, nebude podmienka naliehavého právneho záujmu naplnená. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši.

Pri voľbe formy, ktorou sa môže darca domáhať na súde reštitúcie pôvodného stavu, je potrebné vychádzať z konkrétnej situácie. Ak ide o nehnuteľnosť, možno v prípadoch, keď obdarovaný ďalej s nehnuteľnosťou disponuje a užíva ju, podať žalobu na vypratanie podľa ustanovenia § 126 Občianskeho zákonníka (žalobu na plnenie). Ak však žalovaný predmetnú nehnuteľnosť už neužíva, svedčí darcovi v takom prípade naliehavý právny záujem domáhať sa žalobou na určenie, že je vlastníkom darovanej nehnuteľnosti, pretože až určovací výrok súdu je podkladom pre ďalší zápis vlastníckeho práva darcu k daru príslušným okresným úradom (správou do katastra) do katastra nehnuteľností. V danom prípade darcovia jednostranným právnym úkonom prejavili vo vzťahu žalovanej vôľu smerujúcu k vráteniu daru. Žalovaná popiera nárok na vrátenie daru, predmetné nehnuteľnosti vypratala a neužíva ich, avšak v katastri nehnuteľností je stále vedená ako vlastníka predmetných nehnuteľností v príslušnom spoluvlastníckom podiele. Potom je nepochybne prípustná určovacia žaloba vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam z dôvodu, že rozsudok vyhovujúci žalobe môže byť jedným z predpokladov na vykonanie obnovy vlastníckeho práva pôvodných darcov. Žaloba o určenie v prejednávanej veci tak predstavuje prípustnú formu žaloby sledujúcu ochranu vlastníckeho práva a ako taká je prostriedkom na odstránenie spornosti vo vzťahu medzi stranami sporu (vo vzťahu k otázke, kto je vlastníkom predmetných nehnuteľností), keďže práve takouto určovacou žalobou možno doceliť nielen odstránenie spornosti vo vzťahu medzi stranami sporu, ale i predchádzať vzniku ďalších sporov. V zmysle ustanovenia § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku žalobkyňa 2. má naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, keďže v katastri nehnuteľností je ako vlastníka zapísaná žalovaná.

S poukazom na dôvody podanej žaloby, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že pre posúdenie naplnenia predpokladov na vrátenie daru, bolo rozhodujúcim zistenie, či sa žalovaná správava k nebohému L. B., narodenému XX.X.XXXX, zomrelému XX.X.XXXX a k žalobkyni 2. spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy.

Darovacia zmluva (donatio) je najznámejším typom bezodplatnej zmluvy. Táto črta darovacej zmluvy sa prejavuje v tom, že darca za poskytnutý dar nedostáva žiadnu majetkovú protihodnotu. Pre darovaciu zmluvu je ďalej charakteristická zásada dobrovoľnosti: poskytnutie daru nie je plnením právnej povinnosti vyplývajúcej zo zákona alebo zo zmluvy. Hospodárskym dôvodom (kauzou) darovacej zmluvy (causa donandi) je teda bezodplatný prevod vlastníckeho práva k predmetu daru (vec, právo alebo iná majetková hodnota) z darcu na obdarovaného. Z hľadiska právnych účinkov má význam prejavená vôľa darcu z vlastných prostriedkov rozmnožiť majetok obdarovaného (animus donandi). Darovacia zmluva ako dvojstranný právny úkon ku svojej platnosti vyžaduje dodržanie formálnych a obsahových náležitostí vyžadovaných zákonom (pozri § 628 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Občiansky zákonník upravuje len jediný prípad odvolania poskytnutého daru, a to z dôvodu, že sa obdarovaný správa k darcovi alebo členom jeho rodiny tak, že hrubo porušuje dobré mravy (§ 630 Občianskeho zákonníka). Uplatnenie práva na vrátenie daru (revocare donationem) prebieha vo dvoch fázach. Na základe právom uznaného dôvodu darca jednostranným právnym úkonom odvoláva poskytnutý dar a následne (alebo súčasne) žiada o vrátenie daru. Odôvodnené odvolanie daru má za následok zánik nadobudnutého vlastníckeho práva k daru. Zánik darovacieho vzťahu nastáva priamo zo zákona okamihom, kedy prejav vôle darcu dôjde obdarovanému. Týmto okamihom sa obnovuje pôvodný právny vzťah, teda vlastnícke právo darcu. Obdarovaný sa týmto momentom stáva neoprávneným držiteľom veci (§ 131 Občianskeho zákonníka) a je povinný dar vrátiť podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 630 Občianskeho zákonníka darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Citované ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka umožňuje osobitný spôsob zániku právneho vzťahu medzi darcom a obdarovaným, ktorý môže darca vyvolať tým, že jednostranným právnym úkonom vyzve obdarovaného na vrátenie daru. Darca tak môže urobiť vtedy, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy; právo darcu na vrátenie daru teda nezakladá každé negatívne správanie sa obdarovaného voči darcovi; toto právo nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov obdarovaným. Prejav vôle, ktorým darca požaduje vrátiť predmet daru, možno urobiť v akejkoľvek forme, a to i v prípade nehnuteľnosti. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru je veľký nevďak zo strany obdarovaného, prejavujúci sa v takom správaní, ktoré možno kvalifikovať za hrubé porušenie dobrých mravov, teda musí ísť o značnú intenzitu alebo sústavnosť v porušovaní dobrých mravov, a to v akomkoľvek časovom odstupe od právneho úkonu darovania. Ide o osobitné právo darcu, ktoré jeho smrťou zaniká.

„Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie sa obdarovaného, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní konkrétneho správania sa treba vychádzať z toho, či ide o porušenie dosahujúce značnú intenzitu alebo ide o porušovanie sústavné, ktoré svojím trvaním, priebehom, váhou a pôsobením nadobudlo povahu hrubého porušenia. Toto negatívne správanie musí sa prejavovať objektívne, nepostačuje iba subjektívny pocit a úsudok darcu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 81/1997 z 30.1.1998)“.

„Darca sa môže v zmysle § 630 OZ domáhať vrátenia daru, ak obdarovaný hrubo porušuje dobré mravy, a to správaním sa voči darcovi alebo členom jeho rodiny. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie

sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní konkrétneho správania treba vychádzať z toho, či ide o porušenie dosahujúce značnú intenzitu alebo ide o porušovanie sústavné, ktoré svojím trvaním, priebehom, váhou a pôsobením nadobudlo povahu hrubého porušenia. Toto negatívne správanie musí sa prejavovať objektívne, nestačí iba subjektívny pocit a úsudok darcu. Dobré mravy patria k zásadám súkromného práva, spravidla sa používajú ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Aj keď sú dobré mravy zákonným pojmom, a teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy z prípadu na prípadu sudcovi. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo len jeho nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, t.j. povinnosť, ktorá vyplýva buď z právnych noriem alebo zo zmluvného vzťahu, pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 53/2006 z 1.11.2010).“

„Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo len samotná jeho nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného i keby bola taktiež nevhodná, nebolo by možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiaducu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 108/2007 z 27.5.2008).“

Podstatou odvolacej argumentácie žalobkyne 2. bolo, že súd prvej inštancie nevykonal všetky navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu právnemu záveru o neopodstatnenosti žaloby o vrátenie daru.

V prvom rade odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa 2. v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 Civilného sporového poriadku. Ak aj žalobkyňa 2. v odvolaní poukazuje na nesprávne skutkové zistenia, je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa ustanovenia § 383 Civilného sporového poriadku viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. V tomto prípade odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal.

Žalobkyňa 2. v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne hrubého porušenia dobrých mravov žalovanou.

Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 Civilného sporového poriadku je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska

pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pričom súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav vecí, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané žalobkyňou 2. v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

K odvolacej námietke žalobkyne 2., že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne hrubého porušenia dobrých mravov žalovanou, odvolací súd uvádza, že závery súdu prvej inštancie o tejto otázke považuje za dostatočné. Pokiaľ ide o neunesenie dôkazného bremena žalobcami, založeného na nimi navrhnutých dôkazov, tu k záverom súdu prvej inštancie ťažko niečo dodať. Vo vzťahu k tejto argumentácii žalobkyne 2. je nutné konštatovať v zhode so súdom prvej inštancie, že žalobkyňou 2. tvrdené hrubé porušenie dobrých mravov žalovanou, nebolo preukázané a odvolací súd poukazuje na podrobné odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie v odsekoch 19., 20., 21., v ktorom sú uvedené všetky vykonané dôkazy v tomto smere a závery z nich plynúce. K uvedenému odvolací súd ešte uvádza, že v preskúmanom prípade sa malo jednať o porušenie zmluvného záväzku žalovanej poskytnúť darcom všestrannú starostlivosť a opateru v starobe a chorobe. Nebolo sporným, že vzťahy medzi aktuálnym žalobcom 1. (synom darcov) a žalovanou v súvislosti s ich rozvodom a následne vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva manželov boli napäté a i v širších rodinných vzťahoch panovala tenzia, dokonca aktuálny žalobca 1. (bývalý manžel žalovanej) zamedzil žalovanej vstup do nehnuteľností, pričom za tejto situácie žalovaná po opustení spoločnej domácnosti už domácnosť darcov (bývalých svokrovcov) nenavštevovala a žiadna strana darovacej zmluvy neprejavila následne záujem vzťahu medzi nimi udržovať, rozvíjať, či prehľbovať. V krátkom časovom slede v mesiacoch január 2015 a február 2015 v porozvodovom období syna darcov (aktuálneho žalobcu 1.) a žalovanej, požiadal aktuálny žalobca 1. žalovanú e-mailami a SMS o poskytnutie pomoci v súvislosti s vyšetreniami u lekárov s minimálnym časovým priestorom pre žalovanú na zariadenie si záležitostí a nato už v máji 2015 požiadali darcovia žalovanú o vrátenie daru. Nespochybniteľné (urobené e-mailami a SMS) adresné požiadavky aktuálneho žalovaného 1. voči žalobkyňi na poskytnutie pomoci v starostlivosti o darcoch, bez akejkoľvek možnosti diskusie, či dohody o zariadení týchto záležitostí, aby to vyhovovalo všetkým zúčastneným stranám, za stavu, že na rodinnom dome boli vymenené zámky a žalovaná nemala prístup k nehnuteľnostiam, fakt, že sa jednalo o plánované vyšetrenia u lekára a aj vznesenie týchto požiadaviek v čase, kedy medzi aktuálnym žalobcom 1. a žalovanou prebiehali jednania ohľadne vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov a žalovaná tiež vznesla svoju požiadavku na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k darovaným nehnuteľnostiam, aj podľa názoru odvolacieho súdu svedčia o účelovosti konania darcov, resp. aktuálneho žalobcu 1., v snahe zvrátiť účinky darovania a dosiahnuť navrátenie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam v rozsahu darovaného spoluvlastníckeho podielu žalovanej. Nenáležitá je potom aj argumentácia žalobkyne 2. v odvolaní, že žaloba o vrátenie daru bola podaná skôr, ako žalovaná podala svoje návrhy na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, keďže na takýchto zisteniach nie je založené rozhodnutie súdu prvej inštancie a toto ani netvrdila žalovaná. Relevantným v tejto súvislosti bolo zistenie, že žalovaná vznesla voči ostatným spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností požiadavku na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (nie podanie žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva) a s aktuálnym žalobcom 1. (bývalým manželom) sa práve rozvádzali (rozsudok o rozvode nadobudol právoplatnosť dňa 21.1.2015) a zároveň sa dohadovali o vyporiadaní

bezpodielového spoluvlastníctva manželov (nie podanie žaloby o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov), ktoré zistenia ani neboli medzi stranami sporné. Časový sled udalostí v súvislosti so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie nasvedčujú záveru, že aktuálny žalobca 1. ani reálne neočakával poskytnutie pomoci v starostlivosti o darcov od žalovanej na základe jeho výziev a ani jeho tieto tri výnimočné požiadavky neboli zo strany žalovanej objektívne splniteľné. Žiada sa zdôrazniť, že konanie žalovanej nie je možné posudzovať izolovane ale v celkovom kontexte vzájomných vzťahov a s ohľadom na individuálne okolnosti prípadu, ako náležite urobil aj súd prvej inštancie. Správne súd prvej inštancie zhodnotil konanie aktuálneho žalobcu 1. a darcov za účelové a nevzhliadol v tomto konaní žalovanej hrubé porušenie dobrých mravov.

Žalobkyňa 2. tiež uvádzala, že konanie žalovanej bolo vysoko urážlivé, keď sa vyjadrila, že sa priživuje na jej nehnuteľnosti a požadovala od žalobcov nájomné. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že ani realizácia práva žalovanej požadovať úhradu za užívanie predmetných nehnuteľností, nemohla zmeniť právne pomery medzi stranami, keďže vo využívaní subjektívnych práv žalovanej nemožno vidieť porušenie dobrých mravov. Ani vyjadrenie žalovanej v e-mailu adresovanom aktuálnemu žalobcovi 1., že jeho rodičia (teda darcovia) sa priživujú na 1/2 hodnoty jej nehnuteľnosti vpredu a ona zasa na oplátku má 1/4 z ich ostatného majetku, nemožno v kontexte celkovej vypätej situácie v rodine spojenej s rozvodom, obojstranne konfrontačnej komunikácie medzi aktuálnym žalobcom 1. a žalovanou (medzi bývalými manželmi) a s ohľadom na celý obsah e-mailu považovať za spoločensky nežiadúcu komunikáciu medzi aktuálnym žalobcom 1. a žalovanou (medzi bývalými manželmi) so zámerom hanlivo sa vyjadrovať o darcoch. Žiadne iné urážlivé vyjadrenia žalovanej voči darcom neboli v konaní preukázané, ako správne konštatoval súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku (odsek 20.). I v tomto prípade súd prvej inštancie správne uzavrel, že toto vyjadrenie žalovanej svojou váhou a pôsobením nenadobudlo povahu hrubého porušenia dobrých mravov.

Tiež žalobkyňa 2. namietala nevyvážené a v prospech žalovanej hodnotenie svedeckých výpovedí súdom prvej inštancie. K uvedenej odvolacej námietke žalobkyne 2. považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že v civilnom sporovom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyplýva z Článku 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a tiež z ustanovenia § 191 Civilného sporového poriadku, ktorý stanovuje, že dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si súd urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom ku správam získaným z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného presvedčenia sudcu a jeho logického myšlienkového postupu. Medzi skutočnosťami, ktoré boli stranami tvrdené a ktoré boli predmetom dokazovania, musí súd už od samého začiatku dokazovania rozlíšiť tie, ktoré sú vôbec pre spor rozhodujúce z hľadiska hmotnoprávnej normy, ktorú plánuje na skutkové tvrdenia strán aplikovať. Zákon nepredpisuje a ani dobre nemôže predpisovať pravidlá, z ktorých by malo vychádzať ako hodnotenie jednotlivých dôkazov, tak hodnotenie ich vzájomnej súvislosti. Je tomu tak preto, že hodnotenie dôkazov je zložitý myšlienkový postup, ktorého podstatou sú jednak čiastkové, jednak komplexné závery sudcu o vierohodnosti správ získaných vykonaním dôkazov, ktoré sú potom podkladom pre záver o tom, ktoré skutočnosti stranami tvrdené má súd za preukázané a ktoré tak tvoria zistený skutkový stav. Je potrebné odvolacím súdom konštatovať, že súd prvej inštancie pri hodnotení výpovede každého svedka kládol dôraz na okolnosti, ako boli svedkovia zúčastnení skutočnosťami, o ktorých vypovedali, vo väzbe na vzájomnú rozpornosť ich výpovedí, na poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov, a to výpovedí strán sporu, listinných dôkazov, výpovedí ďalších svedkov v konaní pred súdom prvej inštancie a ich obsahu, teda do akej miery je výpoveď každého jednotlivého svedka súladná s inými dôkazmi, či im odporuje, prípadne či sa vzájomne dopĺňajú, keď súd prvej inštancie tieto svedecké výpovede svedkov nevyhodnocoval izolovane, ale vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi vykonanými v prejednávanej sporovej veci a až po celkovom posúdení vyslovil záver o neunesení dôkazného bremena zo strany žalobcov. Pre vyššie uvedené nemožno vidieť v postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení svedeckých výpovedí pochybenia, nakoľko vykonal rozsiahle dokazovanie, nevychádzal iba z jedného dôkazu, dôkazy vyhodnotil jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti a dospel k správnym skutkovým záverom. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie ustálil skutkový základ pre rozhodnutie z množstva dôkazov (odsek 8. rozsudku súdu prvej inštancie), z ktorých jasne plynie záver o zamietnutí žaloby kvôli nenaplneniu hypotézy právnej normy uvedenej ustanovením § 630 Občianskeho zákonníka.

V súvislosti s argumentáciou žalobkyne 2., že súd prvej inštancie nesprávne a nevyvážene posudzoval konanie a správanie žalovanej voči darcom, považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tej – ktorej strany treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. V prejednávanom prípade to znamená, že od žalovanej nemožno požadovať, aby preukazovala, že nekonala v rozpore s dobrými mravmi a je na žalobcoch, aby tvrdili a preukazovali správanie žalovanej majúce charakter hrubého porušenia dobrých mravov.

K námietke žalobkyne 2. o nedôveryhodnosti výpovede svedka J. B. odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie nerozhodol len na základe jeho výpovede, ale na základe ďalších vykonaných dôkazov, ktoré všetky vyhodnotil jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, svoje závery dokonca ani neoprel o skutočnosti, ktoré vyplynuli z jeho výpovede, pričom svoje dôvody k takejto úvahe vysvetlil súd prvej inštancie dostatočne v odôvodnení preskúmaného rozsudku a odvolací súd nemá k nim viac čo dodať. Súd prvej inštancie správne prihliadol na všetky okolnosti, ktoré súviseli s napadnutým úkonom vrátenia daru. Samotná skutočnosť, že uvedený svedok mal vedomosť o priebehu pojednávania, nie je dôvodom na konštatovanie nezákonnosti tohto dôkazu, ako sa to snaží navodiť žalobkyňa 2. v odvolaní, ale je dôvodom na posúdenie vierohodnosti jeho výpovede.

Odvolací súd v zmysle odvolacích dôvodov žalobkyne 2. nevidel postúp pre záver o nevierohodnosti výpovede svedka J. B., keď sama okolnosť, že svedok J. B. je synom žalovanej a mal od žalovanej vedomosť o priebehu sporu, a priori nevylučuje vierohodnosť jeho výpovede, keďže táto bola súladná s ďalšími dôkaznými prostriedkami vykonanými v konaní pred súdom prvej inštancie. Je potrebné odvolacím súdom konštatovať, že súd prvej inštancie pri hodnotení tejto výpovede kládol dôraz na okolnosť, ako bola svedok zúčastnený skutočnosťami, o ktorých vypovedal (okolnosti odchodu žalovanej zo spoločnej domácnosti s aktuálnym žalobcom 1.), vo väzbe na vzájomnú súvislosť udalostí, na poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov, a to listinných dôkazov a výpovedí strán a ostatných svedkov a ich obsahu, teda do akej miery je výpoveď tohto svedka súladná s inými dôkazmi, či im odporuje, prípadne či sa vzájomne dopĺňajú a až po celkovom posúdení vyslovil záver o jej pravdivosti vo vzťahu k preukazovaným skutočnostiam, pričom súd prvej inštancie túto svedeckú výpoveď nevyhodnocoval izolovane, ale vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi vykonanými v prejednávanej sporovej veci. Z uvedených dôvodov odvolací súd neprihliadol k námietke žalobkyne 2. o nutnosti vylúčiť túto výpoveď ako dôkaz v prejednávanej veci, ktorá výpoveď svedka J. B. bez pochybností potvrdzovala skutkové tvrdenia žalovanej.

Vo vzťahu k odvolacej argumentácii žalobkyne 2., v ktorej namietala okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonala žalobcami navrhnutý dôkaz výsluchom svedkyne K. B. H. k správaniu žalovanej a o tom, či si žalovaná plnila záväzok z darovacej zmluvy voči darcom, považuje odvolací súd za potrebné ako prvoradé uviesť, že dokazovanie je možno vymedziť ako osobitnú činnosť súdu zameranú na získavanie poznatkov o veci, ktorá je predmetom súdneho konania. Povinnosť navrhnúť alebo označiť dôkazné prostriedky je v sporovom konaní povinnosťou strán, ktorá im bola všeobecne uložená v ustanovení § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016 a aktuálne je v ustanoveniach § 132 ods. 1 v spojení s § 185 Civilného sporového poriadku. Z obsahu spisu vyplýva, že pôvodný žalobcu 1. nebohý L. B., narodený XX.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX a žalobkyňa 2. na pojednávaní konanom dňa 23.10.2017 navrhli vykonať výsluch svedkyne K. K. o otázke poskytovania starostlivosti žalovanou, ktorá svedkyňa v tom čase žila s nimi v spoločnej domácnosti ako priateľka aktuálneho žalobcu 1.. Súd prvej inštancie dôkaz výsluchom svedkyne K. B. H. nevykonala z dôvodu nadbytočnosti, nakoľko sa nemohla vyjadriť k relevantným skutočnostiam.

O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, rozhoduje vždy súd a procesný predpis strane priznáva právo vykonať určitého dôkazu navrhnúť. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie

všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou strane odňatie možnosti konať pred súdom. Súd prvej inštancie správne nevyhovel návrhu pôvodného žalobcu 1. nebohého L. B., narodeného XX.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalobkyne 2. na vykonanie dôkazu výsluchom svedkyne K. B. H., keď vykonanie tohto dôkazu považuje odvolací súd rovnako za nehospodárne. Odvolací súd preskúmaním odvolacej námietky žalobkyne 2. dospel v zhode so súdom prvej inštancie k záveru, že výsluch navrhutej svedkyne K. B. H. nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť zistený skutkový stav vyplývajúci z dovtedy vykonaných dôkazov, nebol spôsobilý preukázať právne významné skutočnosti pre rozhodnutie vo veci samej, a preto by bolo vykonanie tohto dôkazu nadbytočné. Predmetom dokazovania totiž boli skutočnosti, ktoré mali nastať v období od darovania nehnuteľností (október 2014) do výzvy na vrátenie daru (máj 2015), pričom samotná skutočnosť, že žalovaná na tri výzvy aktuálneho žalobcu 1. nereagovala spôsobom požadujúcim vo výzvach, nebola ani medzi stranami sporná. Súd prvej inštancie preto svojim postupom žalobkyňu 2. nevylúčil z realizácie procesného práva navrhovať dôkazy, ktoré jej procesný predpis priznáva a správne tento návrh na doplnenie dokazovania ako neúčelný zamietol. Odvolacia námietka žalobkyne 2., že súd prvej inštancie nevykonal navrhnutý dôkaz potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, je tak neopodstatnená.

Žalobkyňa 2. v odvolacom konaní predložila Kolaudačné rozhodnutie č. 124/2007-LM zo dňa 4.4.2007, Zmluvu o sprostredkovaní zo dňa 11.8.2014, Zmluvu o nájme bytu zo dňa 12.8.2014, e-mailovú komunikáciu žalovanej s dcérou a Mediačnú dohodu č. 08/2018, ktoré listiny v konaní pred súdom prvej inštancie neboli predložené. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalobkyňa 2. tieto listiny predložila odvolaciemu súdu dňa 20.4.2022 a dňa 21.4.2022. Uvedené doplnenie odvolania novými dôkazmi bolo urobené po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania, keďže rozsudok bol splnomocnencovi žalobkyne 2. doručený dňa 2.12.2021, 15-dňová lehota na podanie odvolania žalobkyne 2. uplynula dňa 17.12.2021 a doplnenie odvolania novými dôkazmi predložila žalobkyňa 2. odvolaciemu súdu až dňa 20.4.2022 a dňa 21.4.2022. V zmysle ustanovenia § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Na základe uvedeného sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí týmto doplnením odvolania s prílohami už nezaoberal.

Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tej - ktorej strany treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. V prejednávacom prípade to znamená, že od žalovanej nemožno požadovať, aby preukazovala, že sa nedopustila správania, ktorým by hrubo porušila dobré mravy a bolo na žalobcoch, aby tvrdili a preukazovali hrubé porušenie dobrých mravov zo strany žalovanej. Predovšetkým sa totiž žiada konštatovať, že odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (čím treba rozumieť nutnosť stotožnenia sa s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie treba žalobu zamietnuť). Odôvodnenie preskúmaného rozsudku v tomto smere nevykazovalo žiadne logické, skutkové ani právne medzery, bolo preto i objektívne presvedčivým (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné mať na mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania). V prejednávanej veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonané dokazovanie vyhodnotil v zmysle zásad upravených v Čl. 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku a vec aj správne právne posúdil. Je opäť treba zhodne so súdom prvej inštancie konštatovať, že prostriedky procesného útoku žalobcov vyzneli nepresvedčivo, ako postačujúco vysvetlil súd prvej inštancie v odôvodnení preskúmaného rozsudku. Odvolacia námietka žalobkyne 2. o nesprávnom zistení skutkového stavu súdom prvej inštancie je tak nenáležitá.

Záveru dokazovania v preskúmanom prípade tak jednoznačne svedčia o tom, že neboli splnené predpoklady pre vrátenie daru. Odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné, len konštatovať, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno v súdenom spore, že sa žalovaná ako obdarovaná správala k darcom tak, že tým hrubo porušila dobré mravy. Vzhľadom k uvedenému mal odvolací súd za to, že nebolo

možné vyhodnotiť odvoláciu argumentáciu žalobkyne 2. vo vzťahu k pochybeniu súdu prvej inštancie v skutkových zisteniach za dostatočnú.

Náležitým bolo i konštatovanie súdu prvej inštancie, že petit žaloby nebol správne formulovaný. Po smrti pôvodného žalobcu 1. nebohého L. B., narodeného XX.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, nebolo možné vyhovieť pôvodnej požiadavke na určenie predmetných nehnuteľností do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nebohého L. B., narodeného XX.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalobkyne 2. v zmysle žaloby bez zmeny petitu žaloby, teda určiť vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam v prospech osoby, ktorá už nežije. Tu sa žiada prisvedčiť tvrdeniu žalobkyne 2. v odvolaní, že nároky vyplývajúce z osobného práva darcu domáhať sa vrátenia daru prechádzajú na jeho dedičov, čo však potom nezbavuje žalobcov, s ktorými súd prvej inštancie po smrti pôvodného žalobcu 1. pokračoval v konaní (uznesenie č. k. 27C/302/2015-243 zo dňa 19.5.2021), povinnosti formulovať petit žaloby v súlade s aktuálnym stavom veci tak, aby zodpovedal požiadavkám hmotného práva. Bez pochybností možno konštatovať, že prostriedkom, ktorým môžu dedičia strany nadobudnúť vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, je žaloba o určenie vlastníckeho práva, presnejšie žaloba, že sporné nehnuteľnosti boli v čase smrti vo vlastníctve poručiteľa, pričom požadované určenie sa vždy vzťahuje ku dňu smrti toho - ktorého konkrétneho poručiteľa. Aktuálni žalobcovia však takúto požiadavku po smrti pôvodného žalobcu 1. nevzniesli, ale naďalej zotrvali na požiadavke určiť vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam i v prospech zomrelého pôvodného žalobcu 1. nebohého L. B., narodeného XX.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, ktorá požiadavka i z tohto dôvodu nemohla byť úspešná, nakoľko nemá oporu v hmotnom práve. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalobný petit bol presný, určitý a zrozumiteľný, a preto nebol ani súd povinný poučiť aktuálnych žalobcov, akým spôsobom by mali formulovať žalobný návrh po smrti pôvodného žalobcu 1., aby mohli byť v spore úspešní a dosiahli zamýšľaného účinku.

Výsledky dôkaznej verifikácie všetkých právne relevantných dôkazných prostriedkov, ktoré boli potrebné k zisteniu skutkového stavu a vyplývajú z obsahu spisu, viedli k záveru, že predpoklady na vrátenie daru v zmysle ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka naplnené neboli. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní bola preukázaná opodstatnenosť žaloby o určenie vlastníctva. Napokon polemika o nesprávnosti súdom prvej inštancie vysloveného právneho záveru pre odlišné skutkové závery vyvodzované žalobkyňou 2., pričom žalobkyňou 2. namietaná nesprávnosť vytvorenia skutkového základu nie je daná, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil.

V súvislosti s prejavom nespokojnosti žalobkyne 2. s preskúmaným rozsudkom odvolací súd poukazuje na stabilnú rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR, podľa ktorej nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (napr. II. ÚS 4/97, II. ÚS 3/97). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, I. ÚS 140/2017). Žalobkyňa 2. v odvolaní vychádza z odlišných skutkových záverov než súd prvej inštancie a robí z vykonaných dôkazov vlastné právne závery týkajúce sa splnenia podmienok na vrátenie daru. Odvolacie námietky žalobkyne 2. týkajúce sa väd v skutkových zisteniach a v právnom posúdení veci súdom prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd za nenáležité.

Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané žalobkyňou 2. nie sú naplnené.

Súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy správne vyhodnotil, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil

svoje rozhodnutie, pričom sa vysporiadal aj so všetkými pre vec rozhodujúcimi argumentmi strán a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

Ďalšie odvolacie argumenty žalobkyne 2. odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilé privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. žalobu zamietol, rozhodol vo výroku vecne správne a preto odvolací súd s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku I. vo veci samej potvrdil.

Napokon predmetom prieskumu odvolacieho súdu zostal rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu žalobkyne 2. a žalovanej. Žalobkyňa 2. v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania v súdenom spore bez toho, aby sa zaoberal skúmaním, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa podľa ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku. Žalovaná s aplikáciou predmetného ustanovenia nesúhlasila. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (zásada úspechu za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konanie, ktorá je premietnutá v ustanovení § 255 Civilného sporového poriadku ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. Aplikácia ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd náhradu trov celkom lebo sčasti neprizná. Splnenie podmienok pre aplikáciu ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku súd skúma ex offio, teda aj bez návrhu strany sporu (keďže od 1.7.2016 súd rozhoduje o náhrade trov konania bez návrhu). Z úradnej povinnosti preto musí skúmať aj prípadné (ne)splnenie podmienok v zmysle ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku. Z obsahu spisu v prejednávanej veci odvolací súd zistil, že sa súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania vôbec nezaoberal prípadným použitím ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. v napadnutej časti náhrady trov konania vo vzťahu žalobkyne 2. a žalovanej podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil a v zrušenej časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie na nové rozhodnutie podľa ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v ktorom opäť rozhodne o náhrade trov konania vo vzťahu žalobkyne 2. a žalovanej, vysporiada sa s námietkou žalobkyne 2., podľa ktorej sú tu dôvody na použitie ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku a nepriznanie náhrady trov konania žalovanej v celom rozsahu i s námietkou žalovanej, že dôvody hodné osobitného zreteľa v tomto prípade neexistujú a svoje rozhodnutie odôvodní zákonným spôsobom tak, aby bolo v súlade s ustanovením § 236 Civilného sporového poriadku.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).